

РЕШЕНИЕ

№ 5823

гр. София, 05.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **4549** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 166 ДОПК, вр. чл. 195б от Закона за водите (ЗВ).

Образувано е по жалба на „Напоителни системи“ ЕАД срещу Акт за установяване на публични държавно вземане № 38/27.04.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“.

В жалбата се правят оплаквания, че органът неправилно е приложил коефициент 1,3 вместо 0,7 при определяне на дължимата такса за водовземане. Допълнително се правят оплаквания за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неспазване на формата поради липсата на мотиви.

Ответникът – директорът на Б. дирекция „И. район“, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Депозирани са писмени бележки, в които се акцентира за приложение на коефициента 1,3, тъй като от приложените по делото таблици се установявало отнемане на обем вода по – голям от установения лимит.

Административен съд София - град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото е представено разрешително за водовземане от повърхностен воден обект № 01420025/10.05.2021 г., издадено от министъра на околната среда и водите, което

е в полза на „Напоителни системи“ ЕАД и се отнася са следните водни обекти: язовир „Б.“ – изтичало на ВЕЦ „А.“ и язовир „Б.“ – изтичало на ВЕЦ „Момина Клисуре“. Определената цел на водовземане е следната: Земеделски цели – обществено водоснабдяване за напояване на земеделски култури – 230 273 дка изградени поливни площи в района на НС „А. – П.“. В разрешително са определени следните лимити на ползваната вода: до 130 млн. куб.м/годишно за язовир „Б.“ (до 95 млн. куб.м./годишно за НС ЕАД – клон „Т.“ и до 35 млн. куб.м./годишно за НС ЕАД – клон „М.“) и до 38 млн. куб.м./годишно за язовир „Б.“.

По преписката е приложен констативен протокол № Пз-013/17.01.2022 г., съставен от служители на Б. дирекция „И. район“ (БД „ИР“), който е съставен по повод извършена проверка по документи за използваните води от язовир „Б.“ и язовир „Б.“ през периода 01.01.2021 г. -31.12.2021 г., за което е издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г. Констатирано е, че се измерва и се представя ежемесечна информация в БД „ИР“ - П. за отнетите водни обеми, като същите не превишават разрешените за ползване водни обекти. Отражено е, че общото количество отнета вода за язовир „Б.“ е 121 968 340 куб.м. (87 906 850 куб.м. за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м. за клон „М.“), а за язовир „Б.“ е 36 671 320 куб.м.

По делото е приложено писмо вх. № КД-05-422-(5)/06.04.2022 г. на жалбоподателя, с което на ответната страна се представят две справки за отнети водни обеми за напояване през 2021 г. от водни обекти язовир „Б.“ и язовир „Б.“. От същите се установяват следните отнети обеми през 2021 година: 121 968 340 куб.м. за язовир „Б.“ (87 906 850 куб.м. за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м. за клон „М.“) и 36 671 320 куб.м. за язовир „Б.“.

По делото е налична трета справка (л. 34 от делото), изготвена от жалбоподателя, в която под т. 2 се посочва, че по разрешително № 01420025/10.05.2021 г. отнетите води обеми през 2021 г. за НС „А. – П.“ са в общ размер на 124 578 170 куб.м. (87 906 850 куб.м за язовир „Б.“ и 36 671 320 куб.м. за язовир „Б.“). Посоченият общ размер се съдържа и в приложената по преписката таблица (л. 35 по делото), изготвена от жалбоподателя.

По делото е налична четвърта справка (л. 71 от делото), изготвена от жалбоподателя, в която под т. 2 се посочва, че по разрешително № 01420025/10.05.2021 г. отнетите води обеми през 2021 г. за НС „А. – П.“ са в общ размер на 71 174 148 куб.м. В приложената таблица (л. 70) на жалбоподателя се посочва отнет обем от 71 961 402 куб.м. през 2021 г. по разрешително № 01420025/10.05.2021 г.

Установява се, че с писмо изх. № АД-24-02-22/21.01.2022 г. е подадена декларация по чл. 194б ЗВ от изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, отнасяща се за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. за воден обект язовир „Б.“ – клон „М.“ (според писмото другите водни обекти не са предмет на декларацията), за който е издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г. Декларирани са отнет воден обем в размер на 34 061 490 куб. м. според показанията на измервателно устройство тип „рейка“.

Установява се, че с писмо изх. № АД-53-413-6/15.02.2022 г. е подадена декларация по чл. 194б ЗВ от изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, отнасяща се за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. за воден обект язовир „Б.“ – клон „Т.“ (според писмото другите водни обекти не са предмет на декларацията), за който е издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г. Декларирани са отнет воден обем в

размер на 124 578 170 куб.м. според показанията на измервателно устройство № 6 (вероятно декларирането се отнася общо за язовир „Б.“ и язовир „Б.“).

По преписката е приложен констативен протокол № Пз-145/26.04.2022 г., съставен от служители на БД „ИР“ - П., който е съставен по повод извършена проверка по документи за използваните води от язовир „Б.“ и язовир „Б.“ през периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., за което е издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г. От съставения протокол от предходна проверка и приложени справки и декларации от жалбоподателя е констатирано, че общото количество отнета вода за двата язовира е 158 639 660 куб.м.

Съдът намира, че по преписката са налични справки и таблици (л. 34, л. 35, л. 70 и л. 71 от делото), изготвени от жалбоподателя, в които са отразени стойности за отнето количество вода, разминаващи се с други справки на жалбоподателя. В тази връзка следва да се даде предпочитание на констатации на проверяващите служители на БД „ИР“ – П., тъй като същите са извършили проверка по документи и са преценили относимите и правилно съставени справки за отнети водни обеми. В тази връзка съдът приема, че отнето количество вода за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., във връзка с разрешително № 01420025/10.05.2021 г. са следните: 121 968 340 куб.м за язовир „Б.“ (87 906 850 куб. м. за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м. за клон „М.“) и 36 671 320 куб. м за язовир „Б.“, т. е. общо 158 639 660 куб.м.

Последвало изпращане на уведомление изх. № ПО – 02 – 430 от 07.10.2022 г. за започване на производство за издаване на акт за установяване на публично държавно вземане (получено на 11.10.2022 г.). Със същото е указано на „Напоителни системи“ ЕАД в 7 – дневен срок да заплати такса от 309 347,34 лева, дължима за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от язовир „Б.“ и язовир „Б.“, във връзка с издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г., както и сумата от 22171,67 лева, представляваща лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 31.10.2022 г., ведно с лихвата след тази дата до окончателно погасяване на вземането.

Производството е приключило с издаване на оспорения АУПДВ № 38/27.04.2023 г. от директора на Б. дирекция „И. район“, с който на основнаие чл. 166 ДОПК, вр. чл. 195б ЗВ по отношение на „Напоителни системи“ ЕАД е установено задължение в размер на 309 347,34 лева, представляваща дължима такса за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от повърхностни води от язовир „Б.“ и язовир „Б.“, във връзка с издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г., както и задължение в размер на 38 894,43 лева, представляваща лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г., ведно със законната лихва от датата, следваща датата на издаване на АУПДВ до окончателното погасяване на главницата.

В АУПДВ е отразено, че дължимата такса за водовземане се дължи на основание чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“, вр. ал. 6 от Закона за водите, вр. чл. 1, ал. 1, т. 1, б. „а“, чл. 3, ал. 1, чл. 7, чл. 11 и чл. 12, ал. 1, т. 3 и ал. 3, т. 2 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата).

В АУПДВ е посочено, че на база съставени справки, протоколи от проверки и подадени декларации по чл. 194б ЗВ е установено, че отнето количество вода за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., във връзка с разрешително № 01420025/10.05.2021 г. са следните: 121 968 340 куб.м. за язовир „Б.“ (87 906850 куб.м. за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м за клон „М.“) и 36 671 320 куб.м за язовир „Б.“, т. е. общо 158 639 660 куб.м. Въз основа на тези количества отнета вода са изчислени задълженията за заплащане на дължимата такса за водовземане, като е ползван

корекционният коефициент 1,3 по чл. 12, ал. 3, т. 2 от Тарифата (158 639 660 куб.м x 0,0015x1,3).

По делото е изслушано заключение на съдебно – икономическа експертиза, което съдът изцяло кредитира, тъй като е обосновано, подробно и намиращо опора в доказателствата по делото.

От заключението се установява, че отнетите водни количества са следните: 121 968 340 м³ за язовир „Б.“ (87 906 850 куб.м за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м за клон „М.“) и 36 671 320 куб.м за язовир „Б.“, т. е. общо 158 639 660 куб.м. Уточнява, че количествата се установяват от подадените справки за резултатите на измервателните устройства. Експертът пояснява, че при изчисляването на задълженията следва да се вземе корекционен коефициент 0,7, а не коефициент 1,3, тъй като отнетите водните обеми не превишават разрешените лимити на ползваната вода, отразени в разрешително № 01420025/10.05.2021 г. В тази връзка посочва, че дължимата такса е в размер на 166 571,64 лева (158 639 660 куб.м x 0,0015 x 0,7).

Тук е мястото да се посочи, че не се споделят възраженията в писмените бележки на ответника, основаващи се на стойностите в таблиците, изготвени от жалбоподателя. Вещото лице е ползвало таблици, които също са изготвени от жалбоподателя, но с разликата, че същите отразяват резултатите на измервателните устройства, поради което са неотнормирани тези таблици. Но главна причина за отхвърлянето на това възражение е обстоятелството, че органът е установил отнетите обеми вода, намерили отражение в констативните протоколи, съставени по реда на чл. 195б, ал. 2, т. 4 ЗВ, които се възприемат от вещото лице. Въпреки това, органът с писмените бележки, въвежда твърдения, че отнетите обеми вода са посочени в таблиците, но тези стойности се различават от приетото в АУПДВ и съставените от органа констативни протоколи.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена в срок, срещу административен акт, подлежащ на съдебно оспорване, от надлежна страна - адресат на акта, за която е налице пряк и непосредствен интерес от обжалването.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Процесният АУПДВ е издаден от компетентен орган – директорът на Б. дирекция „И. район“, съгласно разпоредбата на чл. 195б, ал. 1, вр. чл. 152, ал. 1, т. 3 ЗВ.

АУПДВ е издаден в писмена форма и съдържа нормативно установените в чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Същият съдържа фактическите основания за неговото издаване, за което са отразени отнетите водни обеми за съответните водни обекти през релевантния период, както и начинът на тяхното установяване. Налице са изложени и правни основание за издаване на АУПДВ. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висшия съдебен процес. В тази връзка не се установява порок във формата по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта.

При издаването на АУПДВ не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, водещи до неговата незаконосъобразност. Жалбоподателят е надлежно уведомен за започване на производството по издаване на акта. Изпратена му е покана за доброволно изпълнение съгласно чл. 195б, ал. 2, т. 3 ЗВ. След изтичане на указания в нея срок е извършена проверка за заплащане на дължимите такси, за което е съставен констативен протокол. След установяване на дължимите такси е издаден оспореният АУПДВ.

Актът е съставен въз основа на представени от дружеството декларации по чл. 194б ЗВ, изготвени справки и констативни протоколи от извършени проверки за изпълнение на задължението съгласно изискванията на чл. 195б, ал. 2, т. 4 ЗВ. Преценката на административния орган в случая е направена, след като са обсъдени всички релевантни за случая факти и обстоятелства в изпълнение на разпоредбите на чл. 35 и чл. 36 от АПК, изискващи индивидуалният административен акт да се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая. Съобразно служебното начало в административния процес административният орган е извършил проверка по документи, за което се ползвани справки за резултатите на измервателните устройства, т. е. съобразен е чл. 7, ал. 1 от Тарифа за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата), според който отнетият при водовземането обем вода се измерва чрез отговарящи на нормативните изисквания измервателни устройства. Горното е довело до правилно установяване на релевантните за случая факти.

Нарушен е материалният закон, което води до неправилно установяване на дължимите суми за такса за водоползване и лихви за забава.

Определената от органа такса е по чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“ ЗВ за осъществено водовземане от повърхностни води. Таксата за водовземане от повърхностни води представлява публично държавно вземане по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 ДОПК, тъй като е установена по основание със закон - чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“ ЗВ. В случая жалбоподателят отнема водни количества от язовир „Б.“ и язовир „Б.“, за което му е издадено разрешение, поради което се дължи обсъжданата такса.

Начинът на изчисляване на таксата е определен в подзаконов нормативен акт - чл. 3, ал. 1 от Тарифа за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата), според която разпоредба таксите за водовземане от повърхностни води се определят на базата на отнетия обем вода, целта на ползване на водите и съответните норми за водопотребление съгласно наредбата по чл. 117а ЗВ.

Конкретно изчисляване се извършва съгласно формулата по чл. 11 от Тарифата, а именно $T = E \times W$, където: T е размерът на дължимата годишна такса - в лева; E - единичният размер на таксата в зависимост от целта, за която ще бъде ползвана отнетата вода, съгласно таблиците по чл. 12 - в лв./куб. м; W - размерът на отнетия годишен воден обем - за повърхностни и подземни води.

В случая размерът на общия отнет годишен воден обем е 158 639 660 куб. м (121 968 340 куб.м. за язовир „Б.“ и 36 671 320 куб. м. за язовир „Б.“). Целта на ползване на отнетата водата е за обществено водоснабдяване за напояване на земеделски култури, поради което единичната такса за 2021 г. е 0,0015 лв./куб. м – т. 2 от таблицата на чл. 12, ал. 1 от Тарифата.

В случая водовземането е за напояване, поради което единичният размер на таксата се умножава с коефициент – по чл. 12, ал. 3 от Тарифата. Органът не е приложил правилния корекционен коефициент, което е довело до неправилно материалния

закон, а това се отразило на размера на задълженията за такса за водовземане и лихва. Коефициентите по чл. 12, ал. 3 от Тарифата са два вида: т. 1. когато отнетият обем вода е по-малък от или е равен на обема вода, изчислен по съответните норми за водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 0,7 и т. 2. когато отнетият обем вода е по-голям от обема вода, изчислен по съответните норми на водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 1,3.

В чл. 1, ал. 1 от Наредбата за нормите за водопотребление (Наредбата) е регламентирано, че с тази наредба се определят норми за водопотребление за напояване на земеделски култури. С чл. 1, ал. 2 от Наредбата е уредено, че нормите за водопотребление по ал. 1 се прилагат при: 1. определяне на оптималните водни количества в процеса на издаването на разрешителни за водовземане; 2. изчисляване на годишните такси за водовземане по реда и начина, определени в Тарифата по чл. 194, ал. 6 от Закона за водите.

От разпоредбата на чл. 1, ал. 2, т. 1 от Наредбата се налага извод, че в издаденото разрешително № 01420025/10.05.2021 г. са отразени съответните лимити на ползваната вода, които в случая са следните: до 130 млн. куб.м/годишно за язовир „Б.“ (до 95 млн. куб.м./годишно за НС ЕАД – клон „Т.“ и до 35 млн.куб. м/годишно за НС ЕАД – клон „М.“) и до 38 млн. куб.м./годишно за язовир „Б.“. А според чл. 1, ал. 2, т. 2 от Наредбата същите следва да се вземат под внимание при изчисляване на дължимите такси за водовземане.

В настоящия случай отнетите водни количества са 121 968 340 куб.м. за язовир „Б.“ (87 906 850 куб.м. за клон „Т.“ и 34 061 490 куб.м. за клон „М.“) и 36 671 320 куб.м. за язовир „Б.“, които стойности не надвишават лимитите на ползваната вода, посочени в издаденото разрешително. В тази връзка следва да се приложи коефициент 0,7 по чл. 12, ал. 3, т. 1 от Тарифата, поради което органът грешно се е позовал на по – високия коефициент 1,3, регламентиран в чл. 12, ал. 3, т. 2 от Тарифата.

По изложените съображения дължимата такса е в размер на 166 571,64 лева, която е резултат от формулата $T = E \times W \times 0,7$ (158 639 660 куб.м. x 0,0015 x 0,7). Посочената такса не е заплатена в сроковете по чл. 194б, ал. 2 ЗВ, доколкото не са представени доказателства за това, поради което следва да се издаде АУПДВ за сумата от 166 571,64 лева, а не за 309 347,34 лева, както погрешно е приел органът.

Съгласно чл. 194б, ал. 2 ЗВ задължението по декларацията (по ал. 1), по която задълженото лице е изчислило дължимата такса, се внася в срок до 15 февруари. По силата на чл. 175, ал. 1 ДОПК за незаплатените в законоустановените срокове публични задължения се дължи лихва в размер, определен в Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни вземания. Съобразявайки горното съдът намира, че дължимата лихва за забава е в размер на 20 942,41 лева за периода от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г., поради което органът неправилно е приел, че нейният размер възлиза на 38 894,43 лева.

Горното налага извод, че АУПДВ е законосъобразен в частта за сумата до 166 571,64 лева – такса за водовземане и за сумата от 20 942,41 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г. В останалата част е незаконсъобразен, което налага да се отмени за разликата над 166 571,64 лева – такса за водовземане до посочения в АУПДВ размер от 309 347,34 лева, както и за разликата от 20 942,41 лева – лихва за забава до посочения в АУПДВ размер от 38 894,43 лева.

По разноските:

Жалбоподателят е направил следните разноски: 50 лева за държавна такса, 500 лева за депозит за вещо лице и 100 лева – юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП, т. е. общо 650 лева. Съгласно изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноски, които са съответни на уважената част. В тази връзка като се взе предвид общият размер на сумите по АУПДВ (общият материален интерес на делото) и отменените част от задълженията, съдът достига, че жалбоподателят има право на разноски в размер на 300 лева. Посочената сума следва да се заплати от Б. дирекция „И. район“, тъй като в чл. 2, ал. 1 от Правилника за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции е посочено, че басейновите дирекции са юридически лица на бюджетна издръжка.

Ответникът е направил разноски от 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП. Съгласно изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 АПК ответната страна има право на разноски, които са съответни на уважената част. В тази връзка като се взе предвид общият размер на сумите по АУПДВ (общият материален интерес на делото) и потвърдената част от задължения в АУПДВ, съдът достига, че Б. дирекция „И. район“ има право на разноски в размер на 53,85 лева.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публични държавно вземане № 38/27.04.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“ в ЧАСТТА за установените задължения както следва: за разликата над 166 571,64 лева – такса за водовземане до посочения в АУПДВ размер от 309 347,34 лева – такса за водовземане, както и за разликата над 20 942,41 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г. до посочения в АУПДВ размер от 38 894,43 лева - лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Напоителни системи“ ЕАД срещу Акт за установяване на публични държавно вземане № 38/27.04.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“ в ЧАСТТА за установените задължения в размер до 166 571,64 лева – такса за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от повърхностни води от язовир „Б.“ и язовир „Б.“, във връзка с издадено разрешително № 01420025/10.05.2021 г. и до сумата от 20 942,41 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.04.2023 г.

ОСЪЖДА Б. дирекция „И. район“ да заплати на „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] сумата в размер на 300 лева, представляваща направени разноски по делото.

ОСЪЖДА „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Б. дирекция „И. район“ сумата в размер на 53,85 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия:

